

Сучасний сленг є відкритою для зовнішнього світу мовною системою. Результатом цього є утворення нових лексичних одиниць. Наприклад, студентський сленг: *biggie* – a big favor або *cabbage* – money.

Отже, розвиток мови є безперервним процесом, який відбувається завдяки змінам у суспільстві, науковим досягненням та технічному прогресу. Новоутворення, зокрема сленг, займають важливе місце у формуванні сучасної лексики, збагачуючи її новими значеннями й відображаючи соціальні та культурні тенденції. Сленг виступає своєрідним індикатором змін у суспільстві, часто розвиваючись у специфічних групах і середовищах, таких як молодіжні кола чи професійні спільноти. Особливо динамічно розвивається молодіжний сленг, який, завдяки відкритості до інновацій та зовнішніх впливів, активно формує сучасну мовну картину та демонструє гнучкість мови у відповідь на нові виклики часу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (2005) С. 1147.
2. Wentworth, Harold and Stuart Berg Flexner Dictionary of American slang : (1975) С. 70.
3. Ставицька Л. Український жаргон (2005). С. 32.

Рибіна Наталія Вікторівна

*кандидат філологічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет*

ВИКОРИСТАННЯ АНГЛІЦИЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ: НЕОБХІДНІСТЬ ЧИ ЗАГРОЗА УКРАЇНОМОВНІЙ АВТЕНТИЧНОСТІ

В останні десятиліття процес глобалізації значно вплинув на мовну ситуацію в Україні. Англійська мова, яка є домінуючою у багатьох сферах життя (технології, бізнес, наука, популярна культура), стає джерелом численних запозичень в українській мові. Англіцизми проникають у різні сфери українського суспільства, створюючи потребу в балансі між збереженням мовної автентичності та сучасністю. У цьому контексті особливого значення набуває проблема англіцизмів в українському перекладі: чи є вони необхідністю для передачі нових реалій, чи несуть загрозу для національної мови?

Однією з основних причин активного використання англіцизмів є потреба в термінах для нових понять і технологій. У багатьох випадках вони є зручнішими для використання, оскільки мають стислість, яка зберігає зміст без втрати зрозумілості. Наприклад, слова “маркетинг”, “менеджмент”, “стартап” та “інтернет” майже повністю увійшли до повсякденного вжитку і стали більш зрозумілими для широкого кола людей, ніж можливі українські аналоги.

У сучасному перекладі англіцизми часто вважаються маркером модернізації та інтеграції до світової спільноти. Вони дозволяють передати міжнародний контекст і зменшують ризик розбіжностей у розумінні між культурами. Багато спеціалістів у сфері перекладу погоджуються з тим, що використання

англіцизмів є доцільним, коли українська мова не має влучних відповідників, і коли створення нового слова або адаптація може викликати плутанину у читача. Наприклад, слово “блог” не має повноцінного українського аналога, а його адаптація у вигляді “мережевий щоденник” не викликала значного резонансу у суспільстві, що свідчить про прийнятність англіцизмів у таких випадках.

У той час, як англіцизми сприяють глобальній інтеграції, їх надмірне використання може призвести до зниження автентичності української мови. Деякі мовознавці застерігають, що часте вживання англіцизмів може негативно впливати на розвиток власного словникового запасу української мови, спричиняючи занепад традиційної лексики. Наприклад, слово “проєкт” з часом може бути витіснене англійським варіантом “проект”, а слова на зразок “керівництво” можуть поступитися місцем “менеджменту”.

Багато фахівців у сфері перекладознавства та мовної політики рекомендують помірковане використання англіцизмів, особливо у випадках, коли є можливість адаптації до української мови без втрати змісту. Наприклад, створення нових слів на базі українських коренів, які матимуть достатню зрозумілість і популярність, може стати вирішенням цієї проблеми. Науковці та перекладачі наголошують, що перекладачі мають зберігати культурну унікальність тексту, водночас враховуючи потреби глобальної аудиторії.

Для ілюстрації доцільності чи недоречності англіцизмів у перекладі можна звернутися до перекладів українською мовою у сфері інформаційних технологій та бізнесу. Наприклад, у перекладі технічної літератури, де використання слів “апгрейд” або “дефолт” значно полегшує розуміння. Водночас, у більш художніх або гуманітарних текстах англіцизми можуть спричиняти негативне враження або навіть порушувати стиль тексту.

Використання англіцизмів в українській мові – це питання, яке має як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, англіцизми дозволяють інтегрувати українську мову в глобальний контекст, роблячи її сучаснішою та зрозумілішою для міжнародної спільноти. Особливо це важливо у сферах, де англійська мова є стандартом – технології, бізнес, інтернет-культура. Використання англіцизмів у таких випадках забезпечує оперативність і точність перекладу, оскільки нові поняття та терміни, які швидко виникають у цих сферах, легко адаптуються в українській мові без потреби у створенні складних аналогів. Наприклад, терміни “маркетинг”, “стартап”, “презентація” сприймаються сучасним українським суспільством позитивно і не викликають проблем з розумінням.

З іншого боку, надмірне захоплення англіцизмами становить певну загрозу для автентичності української мови та її розвитку. Якщо запозичення стає надто частим, це може призвести до втрати національного колориту та унікальних лексичних і граматичних особливостей української мови. Наприклад, використання запозичених слів замість українських відповідників (“менеджмент” замість “керування” або “проект” замість “проєкт”) поступово витісняє рідні слова, послаблюючи мовну самобутність. Це також може спричинити складнощі для старших поколінь, які менш обізнані з англійською мовою, а також для людей, що проживають у сільській місцевості, де англіцизми можуть бути менш зрозумілими.

Оптимальним підходом у використанні англіцизмів є баланс, який враховує як необхідність інтеграції до світової спільноти, так і потребу в збереженні мовної унікальності. Для цього українська мова має використовувати англіцизми лише в тих випадках, коли новий термін дійсно не має відповідника або коли його адаптація сприяє розумінню та сприйняттю тексту. Водночас важливо підтримувати активне створення українських еквівалентів новим термінам, розвивати власні лексичні ресурси і заохочувати вживання цих нововведень у суспільстві.

Отже, питання англіцизмів потребує комплексного підходу з урахуванням культурних, соціальних і мовних факторів. Воно вимагає не лише адаптації української мови до нових умов, але й свідомого підходу до збереження її багатства та ідентичності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пономарів О.Д. Слово і дух. Лінгвістичні есе про мовні особливості. – Київ: Видавництво Київського національного університету, 2015.
2. Лосєв С.О. Мовна глобалізація та сучасна українська мова. – Харків: Харківський національний університет, 2018.
3. Тищенко М.Г. Англіцизми в українській мові: історія, проблеми і перспективи. – Львів: Львівський національний університет, 2020.
4. Іваненко В.В. Переклад і мовна політика: українська мова в епоху глобалізації. – Київ: Наукова думка, 2017.

Худа Наталія Степанівна

асистент,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ ДЖ. АПДАЙКА “ФЕРМА” УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Вивчаючи історію американської літератури неможливо залишити поза увагою видатного письменника сучасності, автора більш ніж двадцяти романів, Джона Апдайка. Саме Апдайк один з найулюбленіших та найвідоміших письменників ХХ-го століття. Його романи, оповідання, вірші, критичні нариси перекладені та перекладаються багатьма мовами світу. Проте широкої популярності зажив у літературі саме Апдайк-прозаїк. Перші збірки його оповідань позначені смутком прощання з дитинством і юністю – країною чистоти, щирості, радості. Смуток поступово переростає в тугу, постійне почуття неблагополучності, невлаштованості – в трагічне світовідчуття. Пізніше письменник зазначив, що трагедія буденного існування пересічного американця стала провідною темою його творчості [4, 2514]. Роман “Кентавр” справедливо вважається перлиною усього літературного доробку Джона Апдайка. Саме “Кентавр” приніс автору Національну премію книги у 1964 році